

Plan-cadru
provizoriu pentru ciclul I (studii superioare de licență)

I. Generalități

Planul-cadru pentru ciclul I (studii superioare de licență) este elaborat în temeiul modificărilor și completărilor la Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, operate prin Legea nr. 71 - XYI din 05 mai 2005 pentru modificarea și completarea Legii învățământului, privind organizarea învățământului superior pe cicluri.

Planul-cadru pentru ciclul I (studii superioare de licență), în continuare Plan-cadru, este parte componentă a standardelor educaționale de stat în învățământul superior, a curriculumului național de bază pentru învățământul superior și este *obligatoriu* pentru toate instituțiile de învățământ superior de stat și privat din republică.

Planul-cadru a fost elaborat în scopul asigurării calității în învățământul superior; perfecționării managementului educațional; modernizării învățământului superior în perspectiva integrării în Aria Europeană Comună a Învățământului Superior; perfecționării, raționalizării și compatibilizării planurilor de învățământ la nivel național și european; creării condițiilor pentru o mobilitate academică reală și recunoașterea reciprocă a perioadelor și actelor de studii.

Planul-cadru stabilește principiile generale pentru organizarea și desfășurarea procesului educațional în instituțiile de învățământ superior și reflectă cerințele de bază pentru elaborarea planurilor de învățământ în diferite domenii generale de studiu/domenii de formare profesională la ciclul I pentru toate formele de studiu¹.

Planul-cadru poate fi transpus într-o varietate mare de planuri de învățământ, realizând particularitățile și orientările fiecărei instituții de învățământ, fiecărui domeniu de formare profesională și fiecărei specializări.

II. Planul de învățământ

Planul de învățământ reprezintă un ansamblu de activități de predare-învățare-evaluare, reunite într-o concepție unitară din punct de vedere al conținutului și al desfășurării lor în timp, în vederea formării specialiștilor cu studii superioare pentru diverse domenii ale economiei naționale.

Planul de învățământ are patru componente definitorii:

- componenta *temporală*, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (săptămână, semestru, an, ciclu, perioada totală de formare) și care este

---

¹ Pentru învățământul superior medical și farmaceutic care se realizează prin studii superioare de specialitate condițiile de elaborare a planurilor de învățământ vor fi reglementate suplimentar de comun acord cu ministerul de resort.

relativă, unitatea principală de măsură a procesului de formare fiind creditul de studiu .

- componenta *formativă*, care reprezintă modul de distribuire a cunoștințelor (disciplină, pachete de discipline, module);
- componenta *acumulare*, care reprezintă modalitățile de acordare a creditelor;
- componenta *evaluaire*, care reprezintă modalitățile de evaluare curentă și finală la disciplină/modul.

Documentele de bază la *elaborarea* planurilor de învățământ pentru ciclul I (studii superioare de licență) sunt prezentul Plan-cadru, Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, elaborat în conformitate cu metodologia UNESCO (ISCED – 97) și Eurostat, Ghidul utilizatorului Sistemului European de Credite Transferabile/ECTS (varianta 2004) și finalitățile de studiu (competențele specialistului) pentru fiecare domeniu de formare profesională.

Planurile de învățământ, elaborate în conformitate cu Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, sunt în vigoare pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia. În cazul când cerințele pieței muncii vor dicta necesitatea revizuirii planurilor de învățământ, modificările se vor opera, de regulă, la începutul anului de studii.

Elementul formativ de bază al planului de învățământ este *disciplina (unitatea de curs)*, care reprezintă activități unitare atribuite unui conținut formativ distinct. Disciplina poate fi realizată prin prelegere, seminar, seminar de cercetare, curs practic, laborator, studiu personal ghidat, studiu individual, stagiul de practică, muncă în proiect etc. Disciplina poate fi asimilată prin realizarea următoarelor *activități educaționale*: frecventarea prelegerilor, seminarelor, îndeplinirea unor teme specifice, practicarea abilităților în laborator, consultarea surselor documentare, inclusiv a informațiilor din Internet, scrierea (conspectelor, referatelor, tezelor), realizarea studiilor de caz (individual sau în grup), citirea cărților și a conspectelor etc.

La elaborarea planurilor de învățământ pentru ciclul I (studii superioare de licență) se va urmări realizarea unui învățământ centrat pe student. Dobândirea cunoștințelor și competențelor definitorii pentru domeniul de studiu va fi completată de asigurarea formării practice adecvate a studenților prin accentuarea caracterului pragmatic al conținutului formativ al disciplinelor cuprinse în planul de învățământ, precum și prin reorganizarea formei, a conținuturilor și a perioadelor aferente acestei componente a procesului educațional. Conținutul formativ al planului de învățământ vizează finalitățile de studii: *cunoștințele (“a ști”)*, *capacitățile (“a ști să faci”)* și *atitudinile (“a ști să fi”)* și integrarea lor în competențe profesionale caracteristice viitorului specialist.

Planurile de învățământ se aprobă de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului și ministerele de resort.

III. Criterii pentru elaborarea planului de învățământ.

Structura planului de învățământ

Planul de învățământ conține următoarele compartimente:

- titlul;
- calendarul universitar / graficul-tip al procesului de studii;
- planul procesului de studii pe ani;

- stagiile de practică;
- forma de finalizare a studiilor (examenul de licență);
- lista disciplinelor la libera alegere.

Fiecare plan de învățământ este însoțit de o **Notă explicativă** la planul de învățământ, care conține concepția formării specialistului și finalitățile preconizate pentru domeniul dat de formare profesională (competențele specialistului).

1. Titlul planului de învățământ conține următoarele informații:

- denumirea ministerului de resort;
- denumirea instituției de învățământ;
- data și numărul de înregistrare al planului de învățământ;
- denumirea facultății/departamentului;
- codul și denumirea domeniului general de studiu,
- codul și denumirea domeniului de formare profesională;
- numărul total de credite de studiu;
- titlul obținut la finele studiilor;
- baza admiterii: studii medii de cultură generală, studii liceale, studii medii de specialitate, studii superioare;
- forma de organizare a învățământului (învățământ de zi, cu frecvență redusă, la distanță).

2. Componenta temporală

Calendarul universitar/graficul-tip al procesului de studii include repartizarea activităților didactice pe ani, semestre, cu indicarea termenelor și duratei semestrelor, stagiilor de practică, sesiunilor de examene, a evaluărilor finale/examenului de licență și a vacanțelor.

La elaborarea calendarului universitar se va ține cont de următoarele:

2.1. Durata studiilor superioare de licență (ciclul I) în ani și credite:

- învățământ cu frecvență la zi - 3-4 ani și, respectiv, 180-240 de credite de studiu;
- învățământul cu frecvență redusă – cu un an mai mare decât la învățământul de zi - 180-240 de credite de studiu;
- învățământul la distanță - cu un an mai mare decât la învățământul de zi - 180-240 de credite de studiu.

Note: 1. Pentru fiecare domeniu de formare profesională numărul de credite de studiu este același pentru toate formele de învățământ: de zi, cu frecvență redusă și la distanță.

2. În domeniile de formare profesională reglementate sectorial în cadrul Uniunii Europene - 581 Arhitectură, 582 Urbanism și 641 Medicină veterinară, - studiile superioare se organizează integrat (licență și masterat) cu durata de 5,5 ani și 6 ani și, respectiv, 330 și 360 credite.

3. Pentru absolvenții școlilor medii de cultură generală, în perioada de tranziție, se organizează un an de completare a studiilor, care nu este cuantificat cu credite. Pentru această categorie de studenți se vor planifica discipline din programa liceală, pentru a le crea condiții de susținere a bacalaureatului.

4. Pentru absolvenții colegiilor care își continuă studiile în învățământul superior la ciclul I în cadrul domeniului studiat inițial, reducerea duratei studiilor va fi condiționată de recunoașterea unui anumit număr de credite cumulate în colegiu după implementarea ECTS în colegii.

5. Pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior care solicită un alt domeniu de formare profesională reducerea duratei studiilor poate fi condiționată de recunoașterea unui anumit număr de credite cumulate la prima facultate. Absolvenții instituțiilor de învățământ superior la specialitățile profilului pedagogic pot fi înmatriculați la domeniul 14 Științe ale educației cu reducerea duratei studiilor cu un an.

2.2. Structurarea anului universitar

1. Anul universitar în învățământul superior începe la 1 septembrie și finalizează până la 1 iulie, cu excepția ultimului an de studii.

2. Anul universitar este format din două semestre, relativ egale, durata unui semestru fiind în mediu de 15 săptămâni. Se admit excepții pentru domeniul 87 Militărie, unde durata semestrelor este reglementată prin Legea cu privire la îndeplinirea serviciului militar.

3. Durata sesiunilor de examene va constitui 7-8 săptămâni.

Instituțiile de învățământ superior vor programa suplimentar două sesiuni repetate de examinare de o săptămână pentru lichidarea restanțelor și/sau mărirea notei. Cele două sesiuni de restanțe pot fi organizate după fiecare sesiune de examene în perioada vacanțelor sau pot fi comasate într-o singură sesiune cu durata de două săptămâni în perioada de vară.

4. Pe parcursul anului de studii se programează vacanța de iarnă, inclusiv vacanța de Crăciun de două săptămâni și vacanța de vară de cel puțin opt săptămâni. În semestrul doi se va rezerva o vacanță suplimentară pentru sărbătorile de Paști cu durata de 5 zile lucrătoare.

5. Efectuarea stagiilor de practică este obligatorie. Acestea se organizează în alternanță cu orele teoretice sau separat (pe etape, în perioade compacte de timp), în dependență de domeniul de studiu/de pregătire profesională și de specializare.

2.3 Cuantificarea anului universitar

1 an de studii - 60 de credite.

1 semestru - 30 de credite.

La învățământul cu frecvență redusă și la distanță numărul total de credite (180, 240 etc.) se repartizează proporțional la numărul anilor de studiu.

2.4. Structurarea săptămânii

Durata săptămânii de studii este de 5 zile cu un număr săptămânal de 25-30 ore de contact direct. În cazul instruirii concomitente în două domenii de formare profesională înrudite sau studierii în paralel a două limbi în domeniile de formare profesională 222 Limba și literatura și 223 Limbi moderne aplicate, în domeniile 64 Medicină veterinară, 21 Arte și 87 Militărie numărul de ore săptămânal va fi de 30-36 ore.

3. Componenta formativă

Planul de învățământ include setul de discipline (modulele) pentru toți anii de studii.

În planul de învățământ disciplinele vor fi divizate după *gradul de obligativitate și posibilitatea de alegere* în:

- discipline *obligatorii* (cod O);
- discipline *opționale* (cod A);
- discipline *la libera alegere* (cod L).

După funcția (destinația, rolul, sarcina) disciplinelor în formarea specialistului acestea vor fi divizate în următoarele componente:

- componenta *fundamentală* (cod F);
- componenta *de formare a abilităților și competențelor generale* (cod G);
- componenta *de orientare socio-umanistică* (cod U);
- componenta *de orientare spre specializare* (de bază și secundară în cazul specializării duble), (cod S sau S1, S2 în cazul specializării duble);
- componenta *de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II*, masterat (cod M).

Ponderea componentelor în planul de învățământ este reprezentată în Anexa nr.1.

La alcătuirea listei disciplinelor și planificarea studierii acestora se va ține cont de următoarele.

a). Componenta *fundamentală* are drept scop acumularea de către studenți a cunoștințelor de bază și a informației necesare pentru asimilarea cunoștințelor într-un domeniu de formare profesională. În rezultatul studierii disciplinelor fundamentale, studenții vor obține cunoștințe și abilități de bază, integrate în competențe care permit abordarea științifică a domeniului dat, precum și înțelegerea și crearea de cunoștințe noi. Disciplinele fundamentale se oferă în regim *obligatoriu*.

b). Componenta *de formare a abilităților și competențelor generale și componenta de orientare socio-umanistică* au drept scop cultivarea la viitorul specialist a deprinderilor de a învăța, cerceta, analiza, expune, comunica efectiv oral și în scris, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, în domeniul de pregătire profesională și în contexte culturale diverse, precum și formarea unui orizont larg de cultură juridică, filozofică, politologică, sociologică, psihologică și economică, care i-ar permite viitorului specialist să-și asume responsabilitățile vieții într-o societate liberă și să se poată adapta operativ și eficient la modificările societății în tranziție.

Componenta *de formare a abilităților și competențelor generale* este *obligatorie* și va include:

- un curs de limbă străină de circulație internațională în volum de până la 10 credite, începând cu anul I de studii, pentru studierea unei limbi străine cu aplicare în domeniul de formare profesională. Se recomandă instituțiilor de învățământ superior constituirea și extinderea sistemului de predare a unor discipline în limbi străine de circulație internațională;
- un curs de tehnologii de comunicare informațională în volum de 2-5 credite care va include modulele Cultura informațională, Tehnologii informaționale, Utilizarea tehnologiilor informaționale în domeniul de formare profesională etc.;
- un curs de comunicare (Bazele comunicării/Psihologia comunicării/Tehnici de comunicare);
- un curs la libera alegere pentru studierea la anul I, iar la solicitare și la alți ani de studii, a limbii de stat de către studenții din grupele alolingve. În scopul facilitării inserției pe piața muncii a absolvenților din grupele alolingve, pentru această categorie de studenți se vor introduce la anii superiori 2-3 cursuri (Tehnici de comunicare/Corespondență etc.) cu predare în limba de stat;

- un curs de Educație fizică pentru studenții anului I/II, în regim extracurricular, care nu se cuantifică cu credite, dar evaluarea căruia cu calificativul „admis” reprezintă o condiție de admitere la licență.

Componenta de orientare socio-umanistică va fi propusă în regim *de opțiune* și poate include:

- Un curs cu tematică europeană obligatoriu: Exemple: Construcție europeană, Drept comunitar, Filozofia unificării europene, Structuri politice în statele europene, Integrare economică europeană, Mediul european al afacerilor, Universitatea europeană, Funcția publică în Europa, Relații și influențe culturale în Europa Centrală și de Est, Civilizația europeană, Istoria modernă și contemporană a Europei etc.;
- Etica profesională (obligatoriu);
- Bazele statului și dreptului;
- Științe filozofice/Problemele filozofice ale domeniului;
- Bazele micro- și macroeconomiei/ Managementul resurselor umane;
- Științe politice;
- Elemente de cultură universală și națională/Culturologie etc.

Componentele de discipline fundamentale (F), de formare a abilităților și competențelor generale (G) și socio-umanistică (U) constituie **trunchiul**, adică structura formativă de bază **obligatorie** în pregătirea viitorului specialist, comună mai multor domenii de formare profesională în cadrul unui domeniu general de studiu.

c). Componenta de orientare spre specializare (de bază și secundară în cazul specializării duble) realizează obiective formative, asigură asimilarea de cunoștințe la nivel științific și creator contemporan, orientate spre formarea identității profesionale a studentului și se oferă în regim obligatoriu și opțional.

În cazul orientării spre o monospecializare planul de învățământ se completează cu discipline (pachete de opțiuni) pentru această specializare. În cazul orientării spre specializare dublă se propun discipline (pachete de opțiuni) pentru specializarea de bază și pentru specializarea secundară.

Disciplinele **de orientare spre specializare (de bază și secundară în cazul specializării duble)**, obligatorii sau opționale, constituie disciplinele de **ramură**: acea porțiune din planul de învățământ, desprinsă de trunchi, care asigură diferențierea procesului de instruire.

Fiecare student își poate constitui traiectoria sau **traseul educațional** individual de studii și pregătire, format din disciplinele din trunchi și ramuri, alese de student în cadrul planului de învățământ, pentru obținerea unei diplome universitare.

Note:

1. Instituțiile de învățământ superior vor asigura în cadrul disciplinelor de specializare sau, după caz, ca discipline distincte la toate domeniile de formare profesională includerea și studierea sub formă de module a temelor ce țin de protecția muncii.

2. Pregătirea în domeniul protecției civile va fi realizată prin măsuri extracurriculare.

d). Componenta de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (masterat) o constituie disciplinele condiție obligatorii pe care studentul le va solicita în cazul când optează pentru un alt domeniu de formare profesională la masterat. Disciplinele de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (masterat) se vor oferi, de regulă, la ultimul an de studii.

e). Disciplinele opționale și pachetele de discipline opționale asigură aprofundarea cunoștințelor într-o anumită specializare (de bază și secundară în cazul specializării duble). Disciplinele opționale sunt disciplinele alese din oferta de discipline a catedrelor de profil, necesare completării pachetului obligatoriu din trunchi sau din ramura de specializare. Ele sunt grupate în pachete de discipline opționale, din care studentul poate să-și aleagă unul. Fiecare pachet se alege din minimum două oferte. Disciplina opțională (pachetul) din momentul alegerii, devine obligatorie.

Disciplinelor opționale le revine ponderea esențială în asigurarea traseelor (trajectoriilor) individuale de studiu și pregătire ale studenților.

Ponderea disciplinelor opționale pe ani de studiu

<i>Anul de studii</i>	<i>Program de studiu</i>	
	180 credite	240 credite
<i>Anul I</i>	0	0
<i>Anul II</i>	Circa 20 credite (10%)	Circa 25 credite (10%)
<i>Anul III-IV</i>	Cel puțin 40 credite (22%)	Cel puțin 55 credite (22%)

Specializările realizate prin opțiuni/pachete de opțiuni vor fi indicate în Suplimentul la diplomă, eliberat obligatoriu fiecărui absolvent din învățământul superior (spre exemplu: Drept economic, Drept internațional, Matematică aplicată etc.).

j). Pentru a oferi absolvenților posibilitatea de a se încadra în învățământul preuniversitar în calitate de cadru didactic, instituțiile de învățământ superior vor propune studenților la ciclul I un **modul de formare psiho-pedagogică teoretică și practică** în volum de 60 de credite (în afară de domeniul de formare 141 „Învățământ și formarea profesorilor”). Realizarea modulului de formare psihopedagogică, care va conține și un stagiul obligatoriu de practică, va oferi dreptul de a activa în calitate de cadru didactic, precum și posibilitatea de a accede în ciclul II (masterat) la domeniul „Științe ale Educației”. Disciplinele din cadrul acestui modul se realizează în regim de activități didactice opționale. Fiind selectat de către student prin propria decizie, modulul de formare psiho-pedagogică devine obligatoriu. Creditele pentru acest modul pot fi acumulate și fără a mări perioada de studii. Informația privind realizarea modulului psiho-pedagogic și posibilitățile suplimentare oferite la angajarea în câmpul muncii se va include în Suplimentul la diplomă.

h). Disciplinele **la libera alegere** asigură extinderea cunoștințelor și dezvoltarea unor aptitudini ale studenților în domeniul de formare profesională ales sau în alte domenii adiacente, diferite de domeniul principal. Acestea se introduc în plan la propunerea catedrelor pentru fiecare domeniu de pregătire profesională, la solicitarea studenților. Studiarea disciplinelor la libera alegere se programează pe tot parcursul pregătirii teoretice în volum de cel mult 10 la sută din numărul total de ore și se realizează suplimentar, în afara orarului de bază. Pentru disciplinele la libera alegere realizate se alocă credite supra numărului total prevăzut.

i). Codificarea disciplinelor

Disciplinelor din planul de învățământ li se atribuie coduri de identificare, care să le definească univoc parametrii: categoria formativă, semestrul, tipul disciplinei, numărul de ordine.

<i>Nr. crt.</i>	<i>Conținutul</i>	<i>Tipul</i>	<i>Nr. caractere</i>	<i>Exemplu</i>
1.	Categoria formativă	Alfanumeric	1	F: componenta fundamentală; G: componenta de formare a abilităților și competențelor generale; U: componenta de orientare socio-umanistică; S: componenta de orientare spre specializare (în cazul specializărilor duble S1: componenta de orientare spre specializarea de bază, S2: componenta de orientare spre specializare secundară); M: componenta de orientare către alt domeniu de formare la ciclul II (masterat)
2.	Semestrul	Numeric	2	01, 02...08
3.	Tipul disciplinei	Alfanumeric	1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O: obligatorie ▪ A: opțională ▪ L: la libera alegere
4.	Identificarea disciplinei (numărul de ordine din planul de învățământ)	Numeric	3 mnp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ m –0,1,2,...9 0 – trunchi 1,2,...- specializări ▪ np – numărul disciplinei din planul de învățământ

(Exemplu: F.04.O.012 – disciplina este de tip fundamental, se studiază în semestrul 4, este obligatorie, aparține trunchiului și are numărul de ordine 12 în planul de învățământ.)

4. Componenta acumulare

Disciplinelor din planul de învățământ li se alocă credite de studiu în funcție de timpul integral de învățare necesar studentului.

Creditele de studiu sunt valori numerice convenționale, care se alocă fiecărei discipline de studiu din planul de învățământ și exprimă cantitatea de muncă, sub toate aspectele ei (cursuri și alte activități didactice, inclusiv lucrul individual), solicitată studentului pentru însușirea disciplinei și promovarea acesteia.

Pentru un an de studiu se vor prevedea **în mediu 1800 ore**, inclusiv ore de auditoriu (de contact) și ore de activitate individuală, conform recomandărilor Ghidului utilizatorului ECTS, varianta 2004.

O unitate credit reprezintă 30 ore de activitate de învățare în auditoriu (de contact) și activitate individuală.

Corelarea ore-auditoriu și ore de activitate individuală de învățare se stabilește în funcție de asigurarea didactico-metodică a disciplinei și poate fi:

- 1 oră-auditoriu (de contact) – 2 ore-activitate individuală;
- 1 oră-auditoriu (de contact) – 1 oră-activitate individuală.

În planul de învățământ se indică numărul total de ore, prevăzut pentru studierea fiecărei discipline. Durata standard de studiu a unei discipline este de un semestru. Planificarea intensității studierii disciplinelor pe parcursul semestrului se realizează de către instituția de

învățământ, reieșind din legăturile interdisciplinare, cât și din faptul că norma săptămânală a studentului nu poate să depășească 30 ore de contact (36 ore în cazul specializărilor duble și la domeniile Medicină veterinară, Artă, Militărie).

Numărul de ore prevăzut pentru fiecare disciplină, precum și repartizarea acestora pentru ocupații teoretice, practice, de laborator, lucru individual etc. sunt determinate de catedrele respective, reieșind din specificul disciplinei și finalitățile de studiu pentru domeniul dat.

Corelările și condiționările între discipline (determinarea consecutivității studierii disciplinelor, repartizarea numărului de ore pentru fiecare pe ani de studii și semestre) se decid de către facultăți, ținând cont de legăturile interdisciplinare.

În funcție de specificul facultăților și al domeniilor de formare profesională planurile de învățământ pot fi concepute și în structură modulară.

Se recomandă structurarea planului de învățământ astfel, încât o disciplină (modul de discipline) să fie cuantificat în mediu cu 2-6 credite.

Într-un semestru se vor planifica în mediu 5-7 discipline (module de discipline), în vederea acumulării celor 30 de credite de studiu. Ca excepție, pentru domeniile Arte și Militărie numărul maxim de discipline (module de discipline) pe semestru va fi de 10.

Creditele se acumulează pe parcursul anilor de studii pentru obținerea licenței într-un domeniu de formare profesională. În cazul organizării învățământului cu frecvență redusă/la distanță numărul de credite alocat pentru fiecare disciplină este același ca și la învățământul de zi.

5. Stagiile de practica în instituțiile de învățământ superior includ:

- *practica de specializare* (practica orientată spre obținerea abilităților și deprinderilor de bază într-un domeniu de formare profesională), care poate fi:
  - de inițiere;
  - didactică;
  - tehnologică, de producție etc.;
- *practica pedagogică*, obligatorie pentru studenții care realizează modulul psiho-pedagogic;
- *practica de licență*

Tipurile, etapele, locul, perioada de desfășurare și durata stagiilor de practică se determină de către instituțiile de învățământ (facultăți) în strictă corespundere cu finalitățile de studiu pentru specialistul într-un anumit domeniu. Ele se organizează în baza unor programe speciale / contracte încheiate în acest sens. Practica de specializare și practica de licență se vor organiza, de regulă, în perioade compacte de timp.

Stagiile de practică se creditează distinct, de regulă, un credit pentru o săptămână integră de stagiu.

6. Componenta evaluare

6.1. Planul de învățământ prevede **tipurile și formele de evaluare a cunoștințelor, capacităților teoretice și a deprinderilor practice**:

- *evaluare curentă*: testare, eseu, referat, studiu de caz (individual sau în grup), raport asupra practicii;
- *evaluare finală*: examinare orală, examinare în scris, teză/proiect;
- *evaluare asistată* de calculator;
- *forme specifice de evaluare*: concert, expoziție, portofoliu, probă sportivă, etc.

La determinarea formei de evaluare se va ține cont de structura disciplinei, volumul și durata studierii acesteia.

Toate disciplinele/modulele de discipline din planul de învățământ vor fi evaluate, la finalizare, prin examene cu note. Calificativele “admis – respins” pot fi utilizate la evaluările intermediare în cadrul modulelor de discipline și pentru disciplina “Educația fizică”.

Obținerea notei promovabile la o disciplină (modul de discipline) presupune alocarea creditelor preconizate pentru aceasta.

Tezele/ proiectele de an sunt evaluate în cadrul disciplinelor corespunzătoare și din numărul total de credite ce revin acestor discipline. Studenții vor realiza la anul II (III) câte o teză/un proiect de an.

Programarea evaluărilor prin verificare curentă pe parcursul semestrelor este obligatorie. Rezultatele evaluărilor prin verificare curentă vor fi luate în considerație la evaluările finale semestriale și vor avea o pondere nu mai mică de 60 la sută din nota finală la disciplină. Se recomandă diversificarea formelor de evaluare prin includerea obligatorie a cel puțin 2-3 forme de verificare curentă din cele enumerate mai sus.

Examenul de licență se acreditează separat.

6.2. În planul de învățământ se indică modalitatea de finalizare a studiilor în instituțiile de învățământ superior - **examenul de licență** - termenele de susținere și numărul de credite.

Examenul de licență include

- proba la o disciplină fundamentală;
- proba la o disciplină de specializare;
- susținerea unui proiect (teză) de licență.

În cazul specializărilor duble, examenul de licență va include două probe la disciplinele de specializare.

IV. Criterii pentru elaborarea planului de învățământ la specializare dublă.

La elaborarea planului de învățământ la specializare dublă se va ține cont de următoarele:

- criteriile de elaborare a planului la specializare dublă sunt identice cu cele pentru monospecializare;
- durata studiilor nu va fi mai mică de 4 ani;
- în planul de învățământ ponderea disciplinelor pentru specializarea de bază și secundară va constitui respectiv 60 la sută și 40 la sută.

Y. Modul de elaborare, confirmare, evidență și păstrare a planurilor de învățământ

1. *Elaborarea planului de învățământ* începe cu formularea finalităților de studii/competențelor absolventului (modelul specialistului), care vor fi stipulate în Note explicative la planul de învățământ.

Planul de învățământ se elaborează de către catedre. La elaborarea planurilor se recomandă consultarea între reprezentanții instituțiilor de învățământ superior care oferă studii de licență într-un domeniu. Concomitent se va ține cont de următoarele:

Lista disciplinelor obligatorii și opționale, numărul de ore pentru studierea acestora, tipurile stagiilor de practică și disciplinele la libera alegere se stabilesc de către instituții în funcție de misiunea instituției în pregătirea cadrelor, precum și specificul domeniului general de studiu/domeniului de formare profesională.

Specificul fiecărui domeniu de pregătire profesională se asigură prin varierea:

- listei și volumului de ore pentru studierea disciplinelor din cadrul diferitor componente și module;

- conținutului disciplinelor fundamentale, de orientare socio-umanistică și de orientare spre specializare;
- formelor și conținutului practicilor.

Proiectele planurilor de învățământ se execută la computer în patru exemplare după modelul stabilit (Anexa nr. 2).

2. Modificarea planurilor de învățământ

Introducerea schimbărilor în planurile de învățământ se validează de Senatele universitare. La exemplarul planului autentificat de M.E.T.S. se atașează un extras din procesul verbal al ședinței Senatului la care au fost aprobate modificările.

3. Confirmarea planurilor de învățământ

Proiectele planurilor de învățământ pentru fiecare domeniu de pregătire profesională la toate formele de organizare a învățământului se prezintă pentru coordonare și aprobare la Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

4. Evidența planurilor de învățământ

Planurile de învățământ, aprobate de către minister, se înregistrează în Direcția responsabilă de învățământul superior. Numărul de înregistrare și data aprobării se înscriu în preambulul planului și se introduc într-un registru de evidență special. Planurile de învățământ sunt înregistrate cu data aprobării lor.

5. Păstrarea planurilor de învățământ.

Un exemplar al planurilor de învățământ, aprobat și înregistrat, se păstrează în Direcția responsabilă de învățământul superior a M. E. T.S, alt exemplar – la ministerul de resort. Celelalte exemplare, autentificate de M.E.T.S. se păstrează în instituția de învățământ.

Concomitent, în vederea susținerii și facilitării mobilității studenților, lista disciplinelor din planul de învățământ cu numărul de credite pentru fiecare din ele va fi plasată pe pagina WEB a instituției.

VI. Recomandări pentru descrierea finalităților de studii pentru specialistul cu studii superioare de licență (ciclul I)

1. Descrierea finalităților de studii conform Ghidului utilizatorului ECTS, varianta 2004

Finalitățile de studii reprezintă un set de competențe, care exprimă ceea ce urmează studentul

- ***să cunoască,***
- ***să înțeleagă,***
- ***să fie capabil să facă*** după finalizarea studiilor.

Competențele reprezintă o combinație dinamică de ***calități, abilități și aptitudini.*** Cultivarea competențelor este scopul programelor educaționale. Ele vor fi formate în cadrul diferitor discipline/module și vor fi evaluate la diferite etape.

Finalitățile de studii reprezintă o schimbare și reorientare a gândirii de la un sistem bazat pe personal și orientat la intrări (input) pe ***un sistem centrat pe student*** și orientat spre ***produs (output).***

Finalitățile de studii se pot referi la o perioadă de studiu, de exemplu, la programul pentru ciclul întâi sau ciclul doi, precum și la o singură unitate de curs sau modul. Finalitățile

de studii stabilesc cerințele pentru alocarea creditelor. Ele sunt formulate de către personalul academic.

Exemplu de competențe în domeniul Istoriei:

La finalizarea unității de curs/modulului studentul trebuie să demonstreze capacitatea de a comenta și de a face concluzii pe marginea textelor și documentelor conform cerințelor disciplinei.

Exemplu de competențe în domeniul Fizicii:

La finalizarea unității de curs/modulului studentul trebuie să fie capabil să descrie și să explice funcția instrumentelor de bază ale optoelectronicii: fibrelor optice, ecranelor cristalo-lichide; a tranzistoarelor bi-polare și celor cu efect de la suprafața cîmpului și a diodelor emițătoare de lumina MOS.

Exemplu de competență generală:

La finalizarea unității de curs/modulului studentul trebuie să demonstreze, în mod efectiv, utilizarea abilităților de recuperare (restabilire) a informației, referitor la sursele primare sau secundare de informație, inclusiv recuperarea informației prin intermediul INTERNETului.

2. Descrierea finalităților de studii în baza descriptorilor de la Dublin (decembrie 2004)

Descriptorii de bază:

- a cunoaște și a înțelege;
- a aplica cunoștințele;
- a analiza;
- a comunica;
- a fi capabil de a învăța.

Calificările care denotă completarea ciclului I sunt acordate studenților care:

- demonstrează cunoștințe și competențe avansate într-un domeniu de studii;
- pot aplica cunoștințele obținute într-un domeniu de studii în mod profesionist;
- demonstrează capacitatea de a argumenta și a soluționa problemele din domeniul lor de studii;
- au abilitatea de a colecta, interpreta și analiza date relevante (de regulă, din domeniul de studii propriu), precum și de a –și expune raționamentele în baza aspectelor relevante de ordin social, științific sau etic;
- pot comunica informații, idei, probleme și soluții atât audiențelor de specialiști, cât și de non-specialiști;
- și-au dezvoltat acele competențe care le sunt necesare pentru a-și continua studiile cu un grad sporit de autoinstruire.

**Ponderea modulelor
în planul de învățământ pentru domeniile de formare profesională cu 180 credite**

Structura formativă de bază	Modulele de activități creditate	Disciplinele	Orientarea spre o specializare	Orientarea spre specializare dublă	Orientare spre învățământ vocațional
			Număr credite (minim-maxim)	Număr credite (minim-maxim)	
Trunchi comun	<i>I. Discipline fundamentale</i>		40-60	40-50	40
	<i>II. Discipline de creare a abilităților și competențelor generale</i>	- Limbi străine - Informatică	Până la 10 2-5	Până la 10 2-5	Până la 10 2-5
	<i>III. Discipline de orientare socio-umanistică</i>	Modulul socio-umanistic, inclusiv o disciplină comunitară	18-25	15-18	15-18
Traseul individual	<i>I. Discipline de orientare spre specializarea de bază</i>		40-70	40-50	60
	<i>II. Discipline de orientare spre specializarea secundară</i>		0	30-35	0
	<i>III. Discipline de orientare către alt domeniu la ciclul II*</i>		20	20	20
	Stagii de practică		15-20	15-20	30-40
	Examenul de licență		5	6	5
	Total		180	180	180
	Modulul psiho-pedagogic		60	60	60

Note: 1.

1. Studentul poate continua ciclul II la o specializare din cadrul aceluiași domeniu de formare profesională, la specializarea de bază sau secundară în cazul specializării duble, sau poate opta pentru un alt domeniu de formare profesională.

2. Pentru studenții care nu solicită schimbarea domeniului urmat la ciclul I, în plan se vor include discipline (module) de discipline din domeniul respectiv de formare profesională: fundamentale, de orientare spre specializare, etc.).

**Ponderea modulelor
în planul de învățământ pentru domeniile de formare profesională cu 240 credite**

Structura formativă de bază	Modulele de activități creditate	Disciplinele	Orientarea spre o specializare	Orientarea spre specializare dublă	Orientare spre învățământ vocațional
			Număr credite (minim-maxim)	Număr credite (minim-maxim)	
Trunchi comun	<i>I. Disciplinele fundamentale</i>		50-80	50-65	50
	<i>II. Discipline de creare a abilităților și competențelor generale</i>	- Limbi străine - Informatică	Până la 10 2-5	Până la 10 2-5	Până la 10 2-5
	<i>III. Discipline de orientare socio-umanistică</i>	Modulul socio-umanistic, inclusiv o disciplină comunitară	25-35	23-25	20-25
Traseul individual	<i>I. Discipline de orientare spre specializarea de bază</i>		50-95	50-65	80
	<i>II. Discipline de orientare spre specializarea secundară</i>		0	40-50	0
	<i>III. Discipline de orientare către alt domeniu la ciclul II*</i>		25	25	25
	Stagii de practică		20-30	20-30	40-50
	Examenul de licență		5	6	5
	Total		240	240	240
	Modulul psiho-pedagogic (inclusiv practica pedagogică)	60	60	60	

Note:

1. Studentul poate continua ciclul II la o specializare din cadrul aceluiași domeniu de formare profesională, la specializarea de bază sau secundară în cazul specializării duble, sau poate opta pentru un alt domeniu de formare profesională.
2. Pentru studenții care nu solicită schimbarea domeniului urmat la ciclul I, în plan se vor include discipline (module) de discipline din domeniul respectiv de formare profesională: fundamentale, de orientare spre specializare, etc.

Calendarul universitar/ graficul procesului de studii

Anul de studii	Activități didactice		Sesiuni de examene		Practica	Vacanțe		
	Sem. I	Sem. II	Iarnă	Vară		Iarnă	Primăvară	Vară

**Planul de învățământ pe ani de studii
Anul I, II, III, IV**

Cod	Denumirea disciplinei	Total ore		Numărul de ore pe săptămână			Forma de evaluare	Nr. credite
		Contact direct	Lucru individual	P	S	L		
Total P,S,L.								

Planul pentru modulul psiho-pedagogic

Codul	Denumirea activității didactice	Număr de ore / săptămână			Forma de evaluare	Nr. credite
		Prelegere	Seminar	Laborator		
	Total					

Stagiile de practică

<i>Stagiile de practică</i>		<i>Sem.</i>	<i>Nr. săpt ./ ore</i>	<i>Perioada</i>	<i>Număr de credite</i>
1.	Practica de specializare <ul style="list-style-type: none"> ▪ de inițiere; ▪ didactică ▪ tehnologică, de producție etc. 				
2.	Practica pedagogică (obligatorie pentru studenții care realizează modulul psihopedagogic)				
3.	Practica de licență (de cercetare, documentare, redactare finală a tezei de licență)				

Discipline la libera alegere

Nr. d/o	Denumirea disciplinei	Anul	Sem.	Numărul ore săptămânal			Evaluări	Număr de credite
				P	S	L		

Examenul de licență

Nr. d/o	Denumirea activității	Perioada
	Susținerea tezei de licență	
	Examen la disciplina fundamentală.	
	Examen la disciplină de specializare	
	Examen la disciplină de specializare II (în cazul specializărilor duble)	